

Tvarios maisto sistemos link: ES strategija

Tvarios ES maisto sistemos strategija siekiama apsaugoti aplinką, biologinę įvairovę, ūkininkus ir žmonių sveikatą.

Maisto sistema daro didelę įtaką aplinkai, sveikatai ir maisto saugai, tad maisto kelio tvarumo didinimas yra vienas Europos Sąjungos prioritetų,

2020 m. gegužės 20 d. Europos Komisija pristatė [strategiją „Nuo ūkio iki stalo“](#), kurios tikslas – [sąžininga, patikima ir aplinkai palanki maisto sistema](#).

Tikslų nustatymas

Nauja strategija bus sudarytos sąlygos pereiti prie tvarios ES maisto sistemos, kuria bus užtikrinamas aprūpinimas maistu ir galimybė maitintis sveikais iš sveikos planetos išteklių gautais produktais. Tai padės sumažinti ES maisto sistemos poveikį aplinkai ir klimatui ir sustiprinti jos atsparumą, taip apsaugant piliečių sveikatą ir ekonominės veiklos vykdytojų pragyvenimo šaltinius.

Ji papildys galiojančius ES teisės aktus bei leis sukurti išsamią sistemą, apimančią visą maisto tiekimo grandinę.

Strategijos tikslai 2030 metams:

- 50 proc. sumažinti cheminių pesticidų naudojimą ir riziką;
- bent 20 proc. sumažinti trąšų naudojimą;
- 50 proc. sumažinti ūkiniams gyvūnams ir akvakultūrai skirtų antimikrobinių medžiagų pardavimą;
- pasiekti, kad 25 proc. žemės ūkio paskirties žemės būtų naudojama ekologiniam ūkininkavimui.

Ekologiško maisto sistemos kūrimas

Videoreportažas

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/safe-and-sustainable-european-food_N01-PUB-200527-FORK_ev

Nors ES žemės ūkis yra vienintelis sektorius visame pasaulyje, kuriame išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažėjo (20 proc. nuo 1990 m.), ji vis dar išskiria apie **10 proc. šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio**.

20 %

ES kasmet išmetama 20 proc. pagaminamo maisto

Strategija „Nuo ūkio iki stalo“ padės sumažinti ES maisto sistemos poveikį aplinkai ir klimatui ir sustiprinti jos atsparumą, taip apsaugant piliečių sveikatą ir ekonominės veiklos vykdytojų pragyvenimo šaltinius.

Kartu su naująja [biologinės įvairovės strategija](#) ir [ES žemės ūkio politikos reforma](#) ji prisideda prie ES tikslo iki **2050 m. užtikrinti neutralų CO2 poveikį klimatui**.

Ja taip pat siekiama ES maisto sistemą padaryti tvirtesnę ir atsparesnę tokioms krizėms kaip COVID-19, pasikartojančioms stichinėms nelaimėms, tokioms kaip potvyniai, sausros.

Sužinokite, kaip [ES remia ūkininkus per ES bendrą žemės ūkio politiką](#).

Prieinamo, sveiko ir tvaraus maisto užtikrinimas

Strategija „Nuo ūkio iki stalo“ užtikrins žmonėms pakankamą ir įvairialypę saugaus, maistingo, įperkamo ir tvaraus maisto pasiūlą. Tai padės valstybėms narėms didinti ekologiškų produktų pasiūlą ir paklausą.

2021 m. [Eurobarometro apklausos](#) duomenimis, dalis europiečių perka ir valgo daugiau ekologiško maisto (32 proc.), perka mažiau mėsos produktų (32 proc.), atkreipia dėmesį į išmetamo anglies dioksido kiekį ir pagal tai kartais apsvarsto savo pirkinių krepšelį (16 proc.).

Nors vartojimo įpročiai keičiasi, 2017 m. ES dėl nesveiko maitinimosi mirė daugiau kaip [950 tūkst. žmonių](#), o pusė suaugusiųjų [turi antsvorio](#).

Tam, kad būtų lengviau pasirinkti sveikus ir tvarius maisto produktus, Komisija siūlo įvesti privalomą maistingumo ženklavinimą pakuotės priekinėje dalyje ir ragina imtis iniciatyvų produktų sudėties keitimui paremti.

Pasaulinis perėjimas

ES yra pasiryžusi rodyti pavyzdį pereinant prie tvarių maisto sistemų ne tik savo teritorijoje, bet ir už jos ribų. Strategija „Nuo ūkio iki stalo“ siekiama bendradarbiaujant su tarptautiniais partneriais skatinti visuotinį perėjimą prie tvarių maisto sistemų. ES dvišaliai [prekybos susitarimai](#) taip pat suteikia galimybę trečiojoje šalyse propaguoti ne tik maisto saugos, bet ir ES aplinkosaugos standartus.

Europos Parlamento pozicija

Spalio mėn. priimtoje rezoliucijoje EP pritarė „Nuo ūkio iki stalo“ strategijai ir papildė ją rekomendacijomis dėl tvarumo. Parlamentas pabrėžė, kad [pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinyje](#) turėtų būti įvardijami ambicingi tikslai dėl žemdirbystės ir panašios paskirties žemės naudojimo išskiriamų dujų kiekio.

EP nariai taip pat nori sumažinti pesticidų naudojimą, siekiant geriau [apsaugoti vabzdžius apdulintojus](#) ir biologinę įvairovę. Jie dar kartą paragino [sustabdyti gyvūnų laikymą narvuose](#). Parlamentas remia tikslą padidinti žemės naudojimą [ekologinei žemdirbystei](#) iki 2030 m., tačiau pabrėžė priemonių poreikį, siekiant didinti vartotojų paklausą.

Herbert Dorfmann (ELP, Italija), EP Žemės ūkio komiteto pranešėjas, sakė: „Maisto prieinamomis kainomis užtikrinimas ir toliau turi būti prioritetas“, o Anja Hazekamp (Kairieji, Nyderlandai), EP Aplinkos komiteto pranešėja, teigė: „...tvarti maisto sistema taip pat yra būtina ūkininkų ateičiai“.

Papildoma informacija

[EK faktai ir skaičiai](#)

[Klausimai ir atsakymai. Strategija „Nuo ūkio iki stalo“. Sveikos ir visiškai tvarios maisto sistemos kūrimas](#)

[Teisėkūros traukinys](#)

[EP Tyrimų tarnybos analizė apie Žaliąjį susitarimą](#)